

**Commentarivs Pavli Bernriedensis, Antiqvi Scriptoris, De
Vita Gregorii VII. Pontif. Max.**

Paulus <Bernriedensis>

Ingolstadii, 1610

XXVI. De Epistola Principum Imperij ad Innocentium III. de electione
Othonis IV. in Imperatorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65381](#)

eus est; vt pro Schismaticis, & Episcopatum Abbatiarumque & Inuestiturarum nundinatoribus sententiam pronunciet, nec aliter potest, quia Calvinista est, hoc est, iuratissimus omnium Pontificum hostis. Illustrissimum & eruditissimum Baronium vix amplius tangit, non reuerentiâ aut mentis in melius mutatione, sed quia, vt arbitror, Tomum 12. Annalium Baronianorum non viderat; quando *Rationale suum*, rectius, *Irrationale*, hoc est, Notas ad Constitutiones Imperiales, infelicibus chartis illinebat: alioqui, pro sua moderatione vix sibi temperasset, quo minus plenis criminationum velis in Baronium inuecheretur.

CAPVT XXVI.

De Epistola Principum Imperij ad Innocentium III. De electione Othonis IV. in Imperatorem.

EXSTAT apud Baronium Tom. 10. Anno DCCCC. XCVI. N. 57. & seq. vbi de institutione Electorum Imperij disputat; nec que alio consilio eam adducit, quam vt inde euincat, tempore Innocentij III. nondum institutos fuisse septem illos Electores, sed ad omnes Imperij Principes electionem Imperatoris pertinuisse; de qua opinione quid sentiendum sit, copiosè docui in Defensione Bellarminiana lib. 3. de Translatione Imperij. Calvinianus Baronij calumniator, omisso scopo, quem in recitatione huius Epistolæ B A R O N I V S propositum habuit, probare ingreditur, *Electionem Otho-*

Othonis non fuisse legitimam, sed legibus & consuetudinibus Imperij aduersantem, legitimam verò fuisse alteram Philippi Ducis Suevia ab aliis Imperij Principibus factam. Scilicet hoc agebat eo in loco Baronius; non illud, ut quo tempore septem Electores instituti essent, demonstraret. Scilicet Tom. 10. Anno DCCCC. XC VI. disquirere debuit, vtriusnam electio æquitati cōsona fuerit, Othonis an Philippi, quæ disputatio Tomo 13. instituta fuisse; si optimo Baronio diuturnior lucis usura, qua dignissimus erat, obtigisset. Et facilis est hui^o disquisitionis exitus, cum liqueat ex cap. *Venerabilem, extra de Elec-*
tione, Innocentium pro Othonে contra Philippum
Ducem sententiam tulisse: Ex cuius Capituli lectione
euaneſcet, quidquid nugamentorum, extra oleas salti-
tans, Caluinista hoc loco effudit: in quibus vel maximè
eminet hoc mendacium; discordiam, quæ ex electione
Othonis & Philippi Ducis exstitit Anno M. C. XC VIII.
ansam præbuisse Pontificia confirmationi ante id temporis in-
auditæ: nam certo certius est ante Innocentium III.
Imperatores Electos, à Romanis Pontificibus fuisse in-
unctos, consecratos & coronatos; quæ inunctionio, quæ
consecratio, quæ coronatio, nil aliud, quām confirma-
tio fuit: Imò ante septem Electorum institutionem,
Imperator Romanus, etiam à Romano Pontifice elige-
batur: ut supra vidimus in Synodo Romana de Elec-
tione Caroli Calui. Et quis nam Carolum Magnum ad
Imperium elegit?

Illud item liquidò exploratum est testimoniis & exemplis ipsorum Imperatorum, nullum ex antiquis ante hanc confirmationem, hoc est, ante inunctionem, consecrationem & coronationem absolutè Imperatoris nomen usurpare; sed Regis vel Imperatoris Electi titulo

tulo omnes contentos fuisse, & Pontificiam inunctionem, consecrationem & inaugurationem, quasi pro ultima forma, qua Imperatores efficerentur, habuisse: Etiam ipsos schismaticos.

Quod probatur I. ex literis Ludouici Iunioris ad Basilium Macedonem Imp. Constantinop. de quibus supra; vbi apertè dicit, se vocari Imperatorem respectu habitu adunctionem & sacrationem, qua per summi Pontificis manus impositionem diuinitus ad hoc culmen sit proueclus. Ibid. Francorum Principes primò Reges, deinde verò Imperatores dicti sunt, ij duntaxat, qui à Romano Pontifice oleo sancto perfusi sunt. Quid clarius? Ibidem dicit Imperator; Carolum Magnum primum ex gente Francorū unctione eiusmodi à Pontifice delibutum, Imperatorem dicimus, & Christum Dominum factum esse.

II. Idem probatur ex constitutione Caroli Regis Francorum & Romanorum de expeditione Romana, quam primus edidit, & commentario illustrauit Freherus, ex quo illam quoque Caluinista noster exscripsit: nec notas adiecit, ne post Virgilium videretur velle Aeneidem componere. Exordium est, Karolus, diuina fauente gratia, Rex Francorum & Romanorum; Subscriptio. Signum Caroli glorioissimi Regis, &c. Data VII. Idus Junij Anno ab Incarnatione Domini N. I. X. (id est, Domini nostri Iesu Christi) DCC XC. (Vitiosus est hic numerus Annorum Christi, ut rectè monet Freherus) Regni autem eius XXII. ante consecrationem. Nondum Augustus & Imperator ante consecrationem, inquit Freherus Scholia stes, qui & inter cetera ita scribit. Procerum & Vasallorum Imperij omnis ordinis officium, & seruitum Imperatori debitum, vel primum hoc esse, ut Regem Romanorum ab Electoribus creatum, & solenni ritu Romæ in Augu-

x. fsum

stum consecrandum, & coronandum, honoris, & maiestatis ergo illuc comitentur; nemo tam hospes apud nos est, qui ignorat. En Rex Romanus Romæ in Augustum promovetur & coronatur.

III. Idem planū sit ex Epistola Henrici VII. ad Ioannem de Elnbogen Cœnobij Waldsassensis in Nariscis Abbatē, quā inter suas Constitutiones Calvinista retulit; vbi ista Henricus. *Diuina cooperante Clementia, per eos, ad quos spectat, in Romanorum Regem, futurum Imperatorē rite & concorditer electi, proposimus ad Urbem pro coronationis nostrae suscipiendis solenniis proficiunt, &c.* Agnouit ergo Henricus VII. per electionem Electorum, se tantummodo Imperatorem designatum esse; hoc est enim in futurum Imperatorem eligi. Qua phrasī ipse vitatur. Epistolam ita claudit. *Datum Rome 4. Kalend. Iulij, Regni nostri anno quarto, Imperij vero anno primo.* Vbi videt annos Regni ab annis Imperij distingui, illosque numerari ab electione Electorum: Hos ab unctione & coronatione Pontificia; ut & ab aliis Regibus & Imperatoribus factitatum, de quibus mox. Idem Henricus VII. in suo Iuramento. *Ego Henricus Romanorum Rex, annuente Domino futurus Imperator, &c.*

IV. Ide[m] probatur ex antiquis ipsorum Regum & Imperatorum diplomatis; in quibus ante coronationem & inaugurationem Pontificiam nunquam sele nominant Imperatores, sed Reges; & in fine eorundē ~~fit~~ mentio Annorum Regni; non Imperij, nisi post coronationem. Habeo varia manuscripta diplomata Henrici sancti, Bauari; quorum exordium semper ante consecrationem: *Henricus diuina faveante Clementia Rex.* Finis post annum Domini & Indictionem: *Anno vero*

verò Domini Henrici Regis primo. Aliquando; Anno vero Henrici II. regnantis decimo. Vbi obserua; dici Henricum secundum, sed Regnatum; non Imperantem; quia eiusdem nominis alias Romanorum Rex antecessit, nempe Henricus, Othonis Magni parens. At post Imperij coronam à Pontifice susceptam exordium ita coacipitur; *Henricus, diuina clementia fauente, Romanorum Imperator Augustus.* Clausula. Anno Domini ca Incarnationis M. XIX. Anno vero Domini Henrici II. Regnantis 17. Imperij Anno sexto. Vbi palam est, annos regni ab annis Imperij distingui.

Idem obseruatur in plurimis Henrici huius constitutionibus, quae exstant in vita eius manuscripta in Bibliotheca Rebdorffensi prope Aichstadium, quam vidi & exscripti: Vbi Auctor; *Henricus in Imperio primus; in Regno, secundus. Defuncto beatissimo Dei famulo Anno Regni sui XXIV. vita, LII. Imperij vero, undecimo.* In eadem Historia ita terminatur diploma quodam Othonis. *Anno Regni Domini Othonis XIV. Imperij autem VII.* Idem discrimen obseruare licet in quodam diplomate Ludouici Bauari Imperat. quod profert Freherus in Originibus Palatinis capite decimotertio. *Datum in oppido nostro Franchenfurt, &c. Regni nostri anno vicesimo quarto, Imperij vero undecimo.* Edidit idem Freherus ad calcem Tomi primi scriptorum Germaniae Rescripta & diplomata Ludouici Bauari de Castricio Duce Lucæ; in quorum tribus prioribus istud est exordium: *Ludouicus Dei gratia Romanorum Rex semper Augustus.* Finis. Datum in Regali oppido nostro Franckfort IV. Kalendas Junij

x 2

Anno

Anno Domini M.CCC.XIV. Regni verò nostri X. quia hęc diplomata scripta fuerant ante Pontificiam coronationem & inunctionem Ludouici. In reliquis verso stylo, sic diplomata auspicatus est. *Ludouicus Dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus, &c. Datum Roma, &c.*
Regni nostri Anno XIV. Imperij vero primo.

Simili distinctione Regni & Imperij vtitur quoque Ludouicus in duobus aliis diplomatis, quæ ibidem recitat Freherus. Ita olim Ludouicus; ante nimis quām à Marsilio Paduano, Occamo & aliis schismaticis alio spiritu imbuueretur; quo hausto simpliciter contendit, *Electum Regem Romanorum eo ipso esse absolutum Imperatorem, nec egeret vñctione & coronatione Pontificia;* vt patet ex Apologia Ludouici, quam nunquam non oggerunt Hæretici. Si ita est; cur ipse Ludouicus per quatuordecim ab electione annos non nisi Regem se se indigauit? Cur Imperatoris titulum non nisi post vñctionem Pontificiam usurpauit? Cur ab hac sola Imperij annos numerauit?

Idem elucescit ex variis diplomatis Imp. quæ Freherus profert in Appendice ad Origines Palatinas: in quorum uno: *Anno Regni Domini Ottonis XXX. Imperij vero IV.* In alio: *Anno Domni Henrici secundi regnantis XXIII. Imperij autem X.* In alio. *Regnante Henrico tertio Rom. Imp. Augusto, Anno XLIX. Imperante autem XVIII.* In alio. *Anno vero Domni secundi Henrici regnantis X.* Eandem distinctionem obseruauit in suis diplomatis Fridericus II. Imp. nam ante coronationem Pontificiam: non usurpauit titulum Imperatoris Romani, sed Regis. *Fridericus diuina auente clementia Romanorum Rex semper Augustus, & Rex Sicilia.* Acta sunt hec, &c. regnante Domino Friderico secundo Romanorum Rege glorioso, & Rege

Rege Sicilie, anno Regni eius Romani primo, Regni verò eius
Sicilie decimo sexto.

Idem videre licet in diplomatis variorum Regum
& Imperatorum, quæ ad calcem Chronicorum Mindensis
publicauit vir clarissimus Doct. Ioannes Pistorius. (Et
in iis quæ nuper prodierunt studio & opera Erpoldi
Lindenbrogij in volumine scriptorum septentrionali-
um.) *Otho diuina propitiante Clementia Rex. Ad calcem.*
Signum Domini Othonis in uictissimi Regis, &c. Anno Dom.
Incarnat. DCCCC.LXI. &c. Anno Regni Othonis XXII.
In priuilegio Conradi Imp. *Anno autem Domini Conradi*
secundi regnantis IX. Imperij verò VII. Similis distinctio
obseruatur in reliquis omnibus diplomatis, ut videre
licet in Chronico Mindensi, & apud omnes alios supe-
rioris memorie scriptores, qui Pontificiarum constituta-
tionum mentionem faciunt, ut proinde intolerabilis
sit istorum peruersitas, qui nobis oculos effodere vo-
lunt, ut quod in omnium oculos incurrit, non intuea-
mur.

Quid, quod ipse Henricus Rex IV. & III. huius no-
minis Imperator, Imperatoris titulo non est usus, nisi
postquam à suo Guiberto Antipapa coronatus est? Et
ipse Schismaticus Auctor, qui Apologiam pro Henri-
co IV. Rege composuit, hoc discrimen agnouit; nam
Henricum sanctum, Bauarum, vocat *Regem secundum,*
& *Imperatorem primum.* Secundum, Regem; quia aliis
Henricus Rex iam antecesserat, Othonis Magni Pater.
Primum Imperatorem, quia primus hoc nomine à Pô-
tifice Romano inauguratus fuerat. Et ipse Henricus
ante coronationem nō nisi Regem se scribebat & sub-
scribebat; ut clarum sit ex eius Epistolis, & apud Frehe-
rum in Append. ad Origines Palatinas exstat diploma

x 3   quod-

quoddam, cuius hæc est clausula: *Actum IV. Nov. Martij. Anno ab Incarnatione Domini M. CIII. Indict. XI. Regnante Henrico III. Rom. Imp. Augusto, Anno XLIX. Imperante autem XVIII. Et hæc dicta sint, ut retundantur Caluinisticæ calumniæ, quas Baronianus criminat super hac re effutivit. Neque hic repetere opus, quæ contra similes halophantas in *Defensione Bellarmiana de Pontifice, & de Translatione Imperij* differui-*

mus.

CAP V T XXVII.

De Constitutione Friderici II. Imp. pro Ecclesiastica libertate.

RO F E R T V R à Baronio Tom. II. Anno Redemptoris M. XC VII. N. 78. Ex Nicolo de Arragonia. Respondet Caluinista, Fridericum hanc & similes constitutiones; Edisse imprudenter, & iuuenili feruore, postea, re melius perspecta, abrogasse, cassasse, annullasse. Duo obstant, quo minus huic responso adquiescam. Primum, quia similis prorsus Constitutio Friderici Imp. corpori iuris est inserta ad calcem librorum de Feudis, & ab Iurisconsultis tam Catholicis, quam Hæreticis. Legitur, teritur, explanatur. Quis autem credat, sanctionem imprudenter & iuuenili feruore promulgatam habituram fuisse locum in Corpore Iuris civilis? Quis credat, sanctionem à Friderico abrogatam, cassatam, annullatam, inter leges ciuiles receptam esse, & quidem sub Friderici nomine, & hoc titulo. *Fridericus Dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus, &c.* Et quia non dubito gratissimū esse, Caluinianis auribus hæc talia, quæ ad Ecclesiæ dignitatem spectant, audire, haud grauatae, saltē aliquam partem,